

Svitlana Yehorycheva
*Doctor of Economic Sciences, Full Professor,
Professor at the Department of Finance, Banking and Taxation
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»*

Єгоричева С.Б.
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-501-3-18>

APPLICATION OF INTERACTIVE METHODS IN TEACHING STUDENTS OF EDUCATIONAL PROGRAMS IN BANKING

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ З БАНКІВСЬОГО БІЗНЕСУ

Активне входження України в європейський освітній простір, поглиблення процесів інтеграції, диджиталізація економічного життя та загальне підвищення вимог до кваліфікації працівників зумовлюють необхідність удосконалення змісту і форм підготовки майбутніх фахівців у сфері фінансів. Вітчизняний фінансовий сектор потребує працівників, які мають високий професійний рівень і широкий економічний світогляд, можуть вільно орієнтуватися і приймати рішення в умовах волатильності і підвищеного ризику. Ці якості та вміння сучасні студенти можуть набути саме завдяки інтерактивним формам і методам навчання, застосування яких одночасно виступає проявом демократизації освітнього процесу у вищій школі.

Слово «інтерактивний» має походження з англійської мови (interactive: inter – між; active від act – діяти, дія). Тож словосполучення «інтерактивні методи» можна трактувати як «методи, що дозволяють студентам взаємодіяти між собою», а термін «інтерактивне навчання» – як навчання, що побудоване на взаємодії. Це і є сутність інтерактивних методів: навчання відбувається у взаємодії всіх, хто навчається, включаючи й викладача [1].

Навіть традиційні форми навчання (лекції, консультації тощо), на наш погляд, можна перетворити на частково інтерактивні, коли активізація засвоєння матеріалу буде досягатися встановленням постійно діючих і зворотних зв'язків між викладачами й студентами. Зокрема, на лекції це може бути надання можливості студентам висловлювати свою думку про кожен прослухану тему, що вимагає необхідності вдумливої роботи впродовж лекційного часу, а не механічного конспектування. Регулярні звертання лектора до аудиторії із проблемними запитаннями, прохання навести відомі студентам приклади з вітчизняної та світової практики, які б ілюстрували теоретичні положення, можуть перетворити традиційну лекцію у напружений інтерактивний процес пошуку розв'язання актуальних проблем. Утім, найбільший простір для застосування інтерактивних методик надають семінарські та практичні заняття.

Безумовно, не можна застосовувати всі без виключення інтерактивні методи при вивченні всіх навчальних дисциплін блоку професійної підготовки студентів. У кожного метода є певні вимоги до характеру предмета, що вивчається, змісту курсу, його ролі у формуванні майбутнього фахівця банківської справи [2]. Зокрема, використання навчальних дискусій або дебатів є більш доцільним при вивченні

дисциплін, що формують саме теоретичний світогляд студентів; серед них можна назвати такі, як «Економічна теорія», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Центральний банк і грошово-кредитна політика» тощо.

Використання методу захисту проєктів, на наш погляд, буде найбільш плідним у дисциплінах, що мають достатній творчий потенціал, як, наприклад, «Маркетинг у банку», «Безпека банку», а також освітні компоненти, пов'язані з диджиталізацією банківського бізнесу. Тут можливо запропонувати студентам достатньо багато тем творчих завдань, в яких не може бути стандартних рішень.

В основі метода конкретних ситуацій, або кейс-метода, лежить опис певної ситуації у її стані на певний момент часу в конкретній соціально-економічній системі [3]. Студент повинен вжитися у запропоновані обставини, зрозуміти ситуацію, оцінити обстановку, визначити можливі шляхи вирішення проблеми. Тому цей метод доцільно застосовувати у навчальних дисциплінах, що вивчають практичну діяльність комерційного банку, де постійно присутня багатоваріантність рішень. Такими дисциплінами, на наш погляд, є «Банківська справа» («Банківські операції»), «Аналіз банківського бізнесу», «Банківський менеджмент» («Фінансовий» менеджмент у банку») тощо.

Широкі можливості для ознайомлення і роботи з реальними банківськими документами та набуття навичок їх аналізу надає курс «Фінансовий облік у банках». Тут, звичайно, не можна говорити про альтернативність прийняття рішень, оскільки система бухгалтерського обліку у комерційних банках суворо регламентована. Проте якщо звичайні комплексні завдання, що включають перелік банківських операцій, замінити набором первинних документів, які студенту треба вивчити і зрозуміти, то такі завдання за своєю суттю будуть наближатися до «кейсів».

Досвід роботи в університетах доводить, що студенти орієнтуються на глибоку професійну підготовку й прагнуть її отримати лише тоді, коли вони вважають її за особисту необхідність, власну внутрішню потребу. Втім, формування такої потреби є складним процесом, оскільки студенти не завжди бувають обізнаними із суттю майбутньої професії, сферою обов'язків, колом спілкування. Подолати таку відірваність від фінансової практики допомагають імітаційні методи навчання (які певним чином можна розглядати як методи симуляції [4]), що можна ефективно застосовувати під час проведення занять у навчальному банку. Діяльність навчального банку орієнтована на оволодіння навичками роботи з реальним банківським програмним забезпеченням, хоч і у навчальній версії, засвоєння сучасних методів і форм організації обслуговування клієнтів банків, відпрацювання можливих стандартних і нестандартних варіантів професійної поведінки майбутніх банківських працівників.

Навчальна практика може відбуватися у формі індивідуальної, групової роботи студентів та рольових ігор. Групова робота застосовується, коли тематика практики передбачає завдання з формування стратегії діяльності банку, розробці нових варіантів банківських продуктів, аналізу окремих банківських процесів. Наприклад, завданням групової роботи за темою «Депозитна діяльність банку» є визначення пріоритетів депозитної політики банку, розробка умов нових депозитних продуктів і підготовка проєктів депозитних договорів, складання текстів рекламних повідомлень, відпрацювання плану дій на випадок масового вилучення депозитів. Індивідуальним компонентом завдання є відображення депозитних операцій в операційній системі банку.

Рольові ігри використовуються у тому випадку, коли тематика заняття передбачає операції з обслуговування клієнтів та практичне використання інструктивних матеріалів. Це може бути відкриття рахунків суб'єктам підприємницької діяльності та фізичним особам, розрахункове обслуговування, організація касової роботи у банках,

обслуговування зовнішньоекономічної діяльності клієнтів, видача кредитів юридичним та фізичним особам тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що більшість професійних компонентів освітніх програм, які спрямовані на підготовку фахівців у сфері банківського бізнесу, надають широкі можливості застосуванню інтерактивних методів у процесі навчання, що дозволяє враховувати в освітньому процесі характер сучасної банківської діяльності.

Література:

1. Стовпник Н.М., Андріяшик О.Р. Використання інтерактивних методів навчання у вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 20. Т. 3. С. 43-46. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-3-9>
2. Варнавська І.В. Особливості використання інтерактивних методів навчання у процесі вивчення економічних дисциплін. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 11. С. 67-75. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2022.11.10>
3. Стеценко Г.А. Інтерактивні методи навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*. 2019. Том 9. С. 299-307. DOI: <https://doi.org/10.31812/psychology.v9i0.3763>
4. Кравчук Г.Т., Шевчук Т.В. Симуляція як інтерактивний метод навчання майбутніх фахівців-економістів. *Фізико-математична освіта*. 2019. Вип. 2(20). С. 59-65. DOI: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2019-020-2-010>